

DANVA notat

Emne: Energiproduktion i vandselskaber
Modtagere: Medlemmer af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, Miljøministeren
Udarbejdet af: Carl-Emil Larsen, DANVA
Dato: 6. november 2010

Baggrund

Globalt og nationalt er der fokus på CO₂ neutral produktion af energi som el og varme. Siden 2008 har DANVA fulgt op ved at have en ambitiøs energikampagne kørende med et mål om, at vandbranchen indenfor 5 år nedsætter sit el-forbrug med 25 %. Flere kommuner har også tildelt/tiltænkt deres vandselskaber en yderst central rolle i kommunale planer om energibesparelser mm. Der er såmænd også vandselskaber, der har konkrete planer om at være energineutrale inden for en overskuelig periode.

Dette engagement bør politikere være interesseret i at understøtte ved at sikre en regulering, der animerer til udnyttelse af sektorens energimæssige potentiale. Det er specielt vigtigt, når det erindres, at etablering af og drift af varme – og ikke mindst kraftvarmeanlæg – er meget ressourcekrævende – og de økonomiske kalkuler for anlæggene er meget fintfølende.

I forbindelse med det politiske forlig bag Vandsektorloven (VSL), 1. februar 2007, blev det fastslået, at der af hensyn til forbrugerne skulle være en økonomisk adskillelse mellem vandforsyning og spildevand, idet der oftest ikke er et sammenfald mellem forsyningsområderne. På tilsvarende vis blev det ifølge DANVA's oplysninger af samme årsag politisk besluttet, at der ikke måtte ske sammenblanding af takstmidler i forhold til de andre forsyningsarter: Affaldshåndtering, elforsyning, varmforsyning og naturgasforsyning.

Den juridiske fortolkning af den politiske beslutning om takstadskillelse mellem vand/spildevand og andre forsyningsarter er formuleret i VSL § 19, stk. 1. Det fremgår heraf, at "Aktiviteter forbundet med vand- eller spildevandsforsyning skal være selskabsmæssigt adskilt fra aktiviteter forbundet med affaldshåndtering efter lov om miljøbeskyttelse samt aktiviteter omfattet af lov om elforsyning, lov om varmforsyning og lov om naturgasforsyning".

DANVA har ultimo oktober 2009 henvendt sig til Miljøministeren angående fortolkningen af VSL § 19, stk. 1. Der har siden pågået en dialog mellem DANVA og Miljøministeriets embedsmænd bistået af Kammeradvokaten. DANVA har i denne dialog bidraget med en række udredninger om vandsektorens energiproduktion baseret på restproduktion. Det skal anføres, at vandsektorens energiproduktion p.t. ikke er tilstrækkelig til at dække eget forbrug.

Miljøministeriet og Kammeradvokaten fastholder imidlertid den fortolkning af VSL §19, stk. 1, at den energiproduktion, der foregår internt i vandselskaberne baseret på restproduktet, skal udskilles i selvstændige sel-

skaber medmindre, der kan opnås dispensation i medfør af h.h.v. varme- og/eller elforsyningsloven. Denne fortolkning sammenholdt med fortolkningen af den nyligt udsendte bkg. om tilknyttede aktiviteter har flere særdeles uheldige konsekvenser.

Konsekvenser

Kravet om udskillelse af enkeltstående processer på renseanlægget i selvstændige selskaber medfører meromkostninger og supplerende administrative opgaver og bøvl, hvilket antageligt vil resultere i, at en række selskaber i stedet blot afbrænder gassen "op i den blå luft". Det kan endvidere fastslås, at den del af sektoren, der p.t. ikke har energiproduktion (ca. 50 %), ikke vil igangsætte energiproduktion under de uværende vilkår.

Hvad der er endnu mere uheldigt er, at den kampagne sektoren selv har igangsat i forhold til reduktion (og intern produktion) af energi med disse juridiske fortolkninger bliver nedgjort, og med sikkerhed ikke har en berettigelse i fremtiden under denne regulering.

Der er i Danmark og udlandet igangsat F&U – aktiviteter i forhold til at omlægge vandsektoren til en energineutral og/eller endda energiproducerende sektor. DANVA vurderer, at denne udvikling vil "gå Danmarks næse forbi", såfremt denne regulering fastholdes.

Summa summarum er det DANVA's vurdering, at den juridiske fejltolkning af de politiske intentioner vil medføre, at udvikling af nye energiproducerende processer på renseanlæggene med eksportpotentiale vil blive standset, inddragelse af ny teknologi – dansk og udenlandsk – i energiproducerende processer på renseanlæggene vil stoppe og på lang sigt vil sektoren ikke udnytte sit klimavenlige energipotentiale.

Ethvert salg af varme og el, som sker fra vandselskabet - eller et energiselskab, som vandselskabet (delvis) ejer – skal indgå i omsætningsloftet for tilknyttet aktivitet. Hvis vi således har et vandselskab med en samlet omsætning mindre end 250 mill. kr. årligt – så skal salget af energiproduktionen indstilles, når den samlede omsætning hidhørende fra tilknyttet aktivitet når loftet på 2,5 mill. kr. årligt. Selvom der måtte være potentiale til mere. Hvis vandselskabet eksempelvis bistår ejerkommunen med drift af rottebekæmpelse og vejafvanding mod en betaling på 1,5 mill.kr, skal vandselskabet indstille sin energiproduktion, når den har nået en værdi af 1 mill. kr.

Udnyttelsen af klimavenlig energi bliver herved afhængig af omfanget af rottebekæmpelse eller eks. hvorvidt, der er dygtige medarbejdere ansat, som mod betaling deltager i F&U-projekter eller undervisning af kolleger i andre vandselskaber eller det private erhvervsliv.

Postulat

Ifølge DANVA's oplysninger har det aldrig været forligspartiernes ønske, at interne processer på de danske renseanlæg til udnyttelse af restprodukter til eks. el- og varmeproduktion skal udskilles i selvstændige selskaber. DANVA har forståelse for og støtter, at takstmidlerne mellem de vand/spildevand og de andre forsyningsarter holdes adskilt af hensyn til, at der ikke er sammenfald mellem forbrugerne.

Sammenholdt med de nationalpolitiske udmeldinger om CO₂-reduktion m.v. har DANVA endvidere ikke fantasi til at forestille os, at forligspartierne ønsker, at klimavenlig udnyttelse af restprodukter i renseanlæggene

til el- og varmeproduktion ikke skal udnyttes endsige standses, når et økonomisk omsætningsmål er nået i det enkelte år.

DANVA antager, at der er sket en uheldig fortolkning af de politiske ønsker i forbindelse med den juridiske omsætning til lovtekst og efterfølgende fortolkning. Sagt med andre ord er lovbemærkningerne ikke fyldestgørende og Vandsektorloven skal ændres på dette punkt.

DANVA ønsker

DANVA ønsker at,

1. Vandselskaberne skal udnytte restprodukter fra renseanlæggene til energiproduktion, og
2. at interne processer på renseanlæggene til energiproduktion på baggrund af håndtering af spildevand betragtes som hovedaktiviteter -
3. Alternativt at indtægter fra processer på renseanlæggene til energiproduktion på baggrund af restprodukter ikke indgår i opgørelsen af tilknyttede aktiviteter.
4. At der ikke stilles krav om selskabsudskillelse af interne anlæg på renseanlæggene.
5. Der indsættes en dispensationsbestemmelse i VSL §19, som tillader, at der ikke sker en selskabsmæssig udskillelse af vandselskabernes energiproduktion baseret på deres håndtering af spildevand
6. Lovgivningen skal ændres på ovennævnte punkter senest i forbindelse med revisionen af Vandsektorloven i 2013, og det skal accepteres, at selskaberne frem til revisionen ikke lever op til lovkravene i forhold til energiproduktion.

Vandselskaberne skal naturligvis fortsat betale statsafgifter for den anvendte egenproducerede energi.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen
DANVA